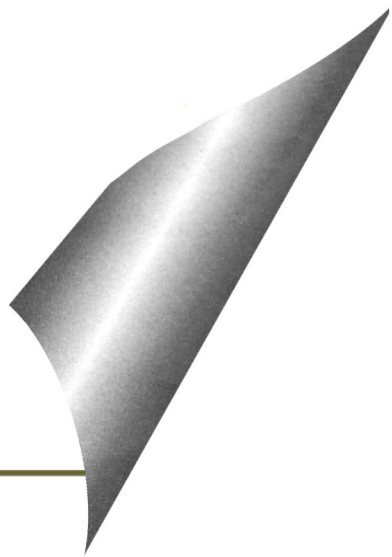

HET SPYCKERTJE

Jaargang 35
nummer 2
september 2020

Jaargang 35
nummer 2
september 2020

Het Spyckertje

Aan dit nummer werkten mee:

- Rudi Smout
- Jan Suykerbuyk
- Guy Van den Broek
- Roger Van Ginderen
- Frans Schrauwen
- Thomas Dekkers
- Patrick Hoppenbrouwers
- Johan Vandenbroeke

Oproep

Wij versturen al heel wat Spyckertjes digitaal. Wil u 't Spyckertje ook digitaal krijgen? Graag!

Stuur je emailadres naar jan.suykerbuyk@telenet.be en je vindt ons tijdschriftje in je mailbox.

Essen, september 2020

Aan onze leden, lezers, sympathisanten,

Corona! Is zonder twijfel het meest gebruikte en best bekende woord van 2020. Destijds bij de overgang naar een nieuw millennium (1999 – 2000) bestond wereldwijd de vrees dat zich veel problemen zouden voordoen. De overgang verliep vlot.

Nu, 20 jaar later kennen we allemaal wat het is ‘corona’. Een wereldwijde pandemie. Een virus, de oorzaak van een grote ommekeer in ons dagelijkse doen en laten. Niet alleen gezondheidsproblemen. Neen, enorme gevolgen voor onze totale samenleving. Voor ons gezin, onze buurt, onze verenigingen, onze gemeente, regio, land, onze economiewereld! Géén (deftige) werking van onze verenigingen.....een totale stilstand!

De voorziene en geplande activiteiten werden stopgezet. Echter niet de publicatie van onze prachtig jaarboek 2020. Een jaarboek waar we met reden fier op mogen zijn. Met grote dank aan de inzet van de ganse redactie en vele auteurs.

Nu zo stilaan ‘de herfst op de hoorn begint te blazen’ hopen we allen dat het verschrikkelijke woord ‘corona’ echt verdwijnt en we allen opnieuw kunnen uitzien naar een nieuwe en actieve werking van onze Kring.

We zien hoopvol uit naar de toekomst. En wil je, beste lezer, meewerken aan onze activiteiten....je bent méér dan welkom. Kom onze kring vergroten. Onze heemkunde, ons erfgoed, onze vele familiegeschiedenissen,varen er wel bij!

Tot vlug!

Frans Schrauwen.

50 jaar KVLV Wildert 1921-1971

Een overzicht van de geschiedenis van de Boerinnengilde – KVLV Wildert (nu Ferm) verscheen in 1971 in het blad Broer. Nu bij het eeuwfeest van deze dynamische vereniging is het zeker de moeite om het eens te lezen.

Vrouwenbond Sint-Godelieve

Een katholieke sociale organisatie die 50 jaar onverpoosd heeft gewerkt, in blijde en droeve dagen voor het welzijn van het gezin en dus van de gemeenschap, mag met dankbare fierheid terugblikken op haar verleden. Mag, in opgetogen stemming, haar 50-jarig bestaan gedenken. Het moge de leden die het ontstaan onze gilden hebben meegemaakt aangenaam zijn enkele herinneringen uit het verleden te horen ophalen. Voor de jongere kan het stof en gelegenheid bieden om hun weetgierigheid te bevredigen en het zich ten nutte te maken.

Vrouwenbond Sint-Godelieve van Wildert staat te Leuven geboekt als zijnde gesticht op 22 februari 1922 met 200 leden van lijst A en 160 van lijst B.

Doch dat strookt niet helemaal met de waarheid. In werkelijkheid kwam onze vereniging tot stand in 1921, luidens de stichtingsoorkonde opgemaakt en goedgekeurd in 1921. Oorkonde die wij op de pastorie hebben ontdekt. Dit document draagt de namen van al de bestuursleden met de vermelding: “gedaan te Wildert op 1 december 1921.”

De proost: L. Schoeters

De voorzitter: Wwe P. Willemsen-Van Loon Cath.

De ondervoorzitter: mevrouw Van Campen-Monu

Schrijfster en schatbewaarster: mevrouw Van Leeuwen-D’Hooghe

Mevrouw A. Willemse, mevrouw Al. Antonissen, mej. Pauline Mous, mevrouw A. Kerkhofs.

Bovendien draagt het document ook het zegel van het bestuur van den Boerinnenbond van Leuven op 12 december 1921 met de namen van de algemene proost en secretaris van de Boerinnenbond: Z.E.H. A. Van Olmen en A. Willems.

De oprichting van onze vrouwenbond is het werk van Z.E. Pastoor Schoeters, zaliger, die pas in 1920 alhier werd benoemd en zo menig katholiek sociaal werk in het leven riep. Een voorlopig bestuur of werkcomité werd gevormd

waarvan ook deel uitmaakten: mevrouw Alf. Van Dorst-Adriaansen en mej. Maria Van Doren. In 1922 volgt mevrouw Bastianen-Adriaansen haar zuster op.

De eerste jaren

Wat bij het doorlezen van het verslagboek duidelijk opvalt is de bezorgdheid, de ijver van het bestuur om aan de leden het beste te geven wat hun godsdienstige, familiale en sociale belangen kan bevorderen en tot hun veelzijdige vorming en bekwaamheid als vrouw in het gezin kan bijdragen.

De bestuursvergaderingen bereiden het werk voor dat de wijkmeesteressen te doen krijgen om leden aan te werven en de bond te doen leven, groeien en bloeien. De algemene vergaderingen bieden een gevuld en verzorgd programma met dezelfde leidraad als op heden: belangrijke onderwerpen door bevoegde sprekers of spreeksters. Ze worden talrijk bijgewoond. De jaarlijkse feestvergadering met koffie en worstenbrood, opgeluisterd door een spreekbeurt van EH proost, een kluchtig toneelspel en een tombola wordt op 17 juni 1923 door 202 leden bijgewoond.

Na het vroegtijdig ontslag van de schrijfster mevrouw Van Leeuwen-D'Hooghe krijgen we vanaf maart 1924 tot oktober 1927 uitgebreide en verzorgde verslagen te lezen van mej. Louise Uytdewilligen. Wat als een integraal deel van het jaarprogramma schijnt te behoren is het toneel. Want er is voortdurend sprake van een toneelafdeling die 's winters zal op de planken komen en die zaad in 't bakje moet brengen want koken kost geld en de vrouwen lusten zo graag hun koffie op het teerfeestje.

En inderdaad, in 1925 voeren ze 'St. Godelieve van Gistel' op met 't blijspel 'Kamer te huur' en het bracht 665,65 frank boni op. Het zal wel meegevallen zijn want voortaan wordt er ieder jaar toneel gespeeld tot voor de oorlog van 1940. Doch van die bijzaak toneel heeft het bestuur toch nooit een hoofdzaak gemaakt. De bestuursleden volgen immers ook gewestelijke studiekringen die om de drie maand te Kalmthout of te Essen voor hen gegeven worden.

Bewust van zijn verantwoordelijkheid vult het bestuur de opengevallen plaatsen aan. Het wordt meteen vernieuwd en verjongd. Alzo komen in 1928 aan het bestuur mevrouw Bastianen, Petronella Verhulst, Maria Costermans, Maria De Backer, Cornelia Stuys en Joanna Denissen. Wat die personen voor de Vrouwenbond gedaan hebben zult ge beter weten dan ik. Mevrouw Bastianen is lid van het eerste uur en wordt voorzitter in 1938. Bovendien is zij de weergalozes kokkin, de moeder van onze Vrouwenbond.

De jaren 1930

Na mej. Louise Uitdewilligen als schrijfster vinden wij de naam van mej. Elo-die Van Campen van 1928 tot 1934. Daarna krijgen we mej. Joanna Denissen met als verslaggeefsters Elisa Van de Keybus en Joanna Arnouts; de eerste van 1934 tot 1936 terwijl de tweede een record slaat met 8 à 9 jaar te fungeren als verslaggeefster. Na 1945 geniet onze gilde de beste zorgen van onze schrijfster juf. Cath. Jacobs.

Indien de Vrouwenbond zijn heerlijke en zegenrijke werking ten bate van de leden en hun gezin heeft kunnen ontplooien, indien de leden naar de vergaderingen getrokken worden, dan is het aan de offervaardigheid deze hogerge-noemde en ongenoemde soortgelijke wijkmeesteressen te danken.

Onze Boerinnenbond heeft in 1930 de stichting van een boerinnenjeugdafdeling mogelijk gemaakt en aan deze in 1937 een wimpel bezorgd (van 966,60 frank). Ontstaan in de schoot van de Boerinnenbond staat de jeugd dan ook immer paraat om ons met de jaarlijkse elikheden op een aantrekkelijk en aangenaam ontspanningsprogramma te vergasten.

Er zijn geen hoogten of laagten geweest maar een bescheiden werkzaamheid werd er steeds aan de dag gelegd. Dat bewijzen de verwezenlijkingen die Wildert op zijn actief nam: korte leergangen, studiedagen, boerinnendagen, recollecties, onderonsjes, uitstappen en bedevaarten. In 1929-1930 werd er een 100 uren cursus over landbouw en huishoudkunde ingericht (2 dagen per week). Naad- en kniplessen in 1935. Ieder jaar sinds 1939 stuurt zij een van haar leden naar Lourdes met de opbrengst van de tombola. Zelfs de oorlog vermocht niet de werking stil te leggen. Wel integendeel: nooit waren er mee aanwezig op de vergaderingen dan tijdens de bezetting – 90 à 100 leden.

Na de Tweede Wereldoorlog

In 1942 belegt men een vergadering om een omhaling voor de geteisterden van Tessenderlo te organiseren. Dat moet een aanzienlijke som hebben opgebracht vermits de Boerinnenbond nadien speciaal en persoonlijk door het gemeentebestuur van Tessenderlo bedankt werd voor de milde gift en steun.

In het jaarverslag van 1949 klinkt er een weemoedige toon in de stem van de verslaggeefster. Niemand had durven denken dat op onze vorige vergadering onze eerwaarde proost Schoeters voor het laatst in ons midden zou zijn. Blijven wij hem dankbaar gedenken in onze gebeden.

Maar de tijd staat niet stil en het leven gaat zijn gang. Ook de Boerinnenbond zet zijn werking onverpoosd voort. In 1949 begonnen de onderonsjes: 43 werden tevens ingeschreven op de speciale brieven voor hen bestemd. In 1950 4 nieuwe wijkmeesteressen: mevrouw Antonissen-Van Meel, mevrouw Errijgers-Brant, mevrouw Deckers-Duerloo en mevrouw Konings-Keuppens.

Teerfeest boerinnenbond Wildert in de parochiezaal met Pharaïlda Delchambre, Marie Van Loon, Anna Kriezels, Trien Van Loon. (Foto: Marie Van Loon).

In 1951 de heerlijke Jubelviering

van het 30-jarig bestaan onzer gilde. Juffrouw Jacobs, de toenmalige schrijfster leidde haar jaarverslag in met deze bemoedigende woorden: De werking is bij een jubelviering niet ten einde.

Onze wijkmeesteressen hebben niet stil gezeten. Onze gilde telt nu 195 leden. In 1952 was het ledenaantal tot 246 gestegen en groeide verder aan tot 250, 260, 270 tot in ...1958-1959 bij de splitsing en zakt alsdan tot 190 maar vond stilaan het evenwicht niettegenstaande de talrijke overlijdens en groeide zelfs aan tot 195.

Onze Boerinnengilde is geen kwestie van leden maar een kwestie van christelijke werking, van onbaatzuchtige toewijding en vorming, leiding en steun te geven. Het is een parochiale vereniging of organisatie met het doel de vrouwen van de buiten een hulp en steun te zijn voor het volwaardig schoon leven van hun taak. De godsdienstige programma's worden steeds door de proost besproken. In het werkjaar 1948-1949 heet onze E.H. De Keyser de taak voortgezet als opvolger van E.H. Schoeters, zaliger. Wij zijn er vast van overtuigd dat we in hem een even goede proost zullen vinden dan in zijn edele voorganger.

Actie voor jonge moeders en jonggehuwden

De tijd staat niet stil; het leven gaat voort en de bond zet zijn gestadige werking voort. Na een welgelukte propagandavergadering van 1 februari 1949 waarop juffrouw Fraiteur 41 van onze jonge moeders ruim 2 uur in spanning hield, wordt besloten de actie voor jonge moeders en jonggehuwden in te zetten met een eerste onderonsje. Dit viel zo goed in de smaak dat er nog steeds

onderonsjes worden gegeven. 43 jonge moeders werden ingeschreven op de speciale brieven voor hen bestemd. De verantwoordelijken voor jonge moeders waren als volgt: mevrouw Vandenbergh-Van Ginderen, mevrouw Costermans-Van Camp, mevrouw De Backer-Adriaansen, mevrouw Nelen-Ribbens en mevrouw Cockx-Jacobs. Sindsdien is Wildert ook al sociale helpsters rijk: Martha Van de Keybus, Paula Kerstens en Lea Maas.

Er is naar 't schijnt een spreekwoord dat zegt: Wildert is 'n nest, en die er woont weet het best.

Maar onze gildenleden vliegen op tijd uit. De boog mag niet altijd gespannen staan. Zij ondernemen uitstappen per autobus, en...dat gaat zo voort tot op heden.

Toewijding

Beste Gildenzusters, weet U dat wanneer een vereniging als onze gilde floreert er moet gewerkt worden met liefde en toewijding. Weet U hoeveel uren een goed bestuurslid op 10 jaar heeft besteed aan de werking van uw vereniging om u te kunnen dienen en plezier te doen: bestuursvergaderingen $5 \times 10 = 50 \times 2$ uren = 100 uren; algemene vergaderingen $4 \times 10 = 40 \times 2$ uren = 80 uren; bestuursrecollecties $1 \times 10 = 10 \times 8$ uren = 80 uren. Dus samen 440 uren, de uren voor en na niet meegeteld.

Tel daarbij de uren die zo'n bereiding als deze vergen zowel voor als na de viering. En de uren bezoek en onderonsjes (= 60 uren) zonder te spreken van de huisbezoeken op hun wijk bij 't uitdragen der uitnodigingen. En dan stel ik u de vraag hoeveel uren hebt U, gewone leden, veil gehad voor uw beweging, voor uw organisatie? En de bestuursleden, evenmin als U, worden ervoor betaald. Indien men ter plaatse op toegewijde bestuursleden niet mag rekenen kan een beweging niets of bijna niets verrichten.

In het jaarverslag van 1952-1953 lezen wij: We kunnen ons wederom verheugen in een stijgend ledenaantal dat heden 250 heeft bereikt. Praktische lessen over melkbereidingen waren een waar succes en werden gevolgd door 55 leden. Vier onderonsjes werden gegeven en besloten met een koffieje op de pastorie. De Boerinnendag te Leuven werd bijgewoond door 25 leden, gevolgd door een bezoek aan "het huis onzer dromen." Boeken van verschillende soorten werden uitgegeven in Leuven waaronder voor het eerst het boek 'Onze landelijke woning'. In 1953-1954 weer een aanwinst van 22 leden. Verheugende opkomst van de leden op gewone vergaderingen. De onderonsjes bloeien geweldig. Dienst Familiezorg in de gezinnen.

Een tas koffie op elke algemene vergadering

1954-1955: onder de leuze Steeds meer en beter een aanwinst van 13 nieuwe leden. Op aanbeveling van juffrouw Staels werd er voortaan een tas koffie geschonken op elke algemene vergadering, waarmee succes werd behaald. De provinciale Boerinnendagen staan steeds in het teken van de belangstelling. In 1955-1956 blijft het ledenaantal op hetzelfde peil. Er werden wel nieuwe leden bijgewonnen maar er zijn ook steeds sterfgevallen enz.

In de maand juni werd door onze gilde een collecte gehouden aan de kerk ten voordele van Familiezorg en ze bracht 1.168 frank op.

In 1956-1957 werd onder het motto 'We gaan vooruit' een nieuw werkjaar ingeluid en tellen we 270 leden. Praktische kooklessen vallen nog steeds in de smaak. In 1958 hebben wij het ontslag van mejuffrouw Catharina Jacobs als schrijfster en volgt mevrouw Adriaansen-Cambré haar op. In het jaar 1957-1958 tellen wij 269 leden, 1 minder dan vorig jaar en in augustus 1958 trekken 38 leden met de autobus naar de wereldtentoonstelling. In 1959-1960 krijgen we dan een gevoelige daling van het ledenaantal: 191 blijven er over. Voor de eerste maal werden ook de jonge vaders uitgenodigd op de onderonsjes. 40 aanwezigen volgden de voordracht van EH Van Broeckhoven over Ons geweten is onze liefde.

Begin 1961 krijgen we een wijziging in het bestuur wel met het ontslag van mevrouw Adriaansen-Cambré en het feit dat de wijkmeesteressen mevrouw Jacobs-Van de Keybus en mevrouw Loos-Buyens verhuizen. We krijgen dan als bestuur: voorzitter mevrouw Bastiaenen-Adriaansen; schrijfster mevrouw Antonissen-Van Dorst; schatbewaarster mej. Cath. Jacobs; wijkmeesteressen: mevrouwen De Crom-Van Loon, Deckers-Duerloo, Burghmans-Konings, De Moor-Jacobs, Elst-Jacobs, Deckers-Van Dorst, Boden-Gommeren, De Backer-Adriaansen, Vrints-Van de Keybus, Maria Kerstens en Maria Goetstouwers.

Jubelvieringen in 1961: Leuven 50-jarig en Wildert 40-jarig bestaan! Nooit tevoren schreven 136 leden in voor de feestvergadering. Na een foto-opname volgde de feestzitting in de rijkversierde parochiezaal met een feestrede door juffrouw Staels: niet alleen leden zijn op papier maar meedoen aan de verwezenlijkingen; de vrouw bouwt het huis of breekt het af tot gruis; immers, bij de moeder begint het leven, de wereld maar ook de hemel.

In 1961-1962 een nieuwe aanwinst tot 199 leden. Op 11 juni naar de grote jubelviering te Leuven. In 1963 wordt mevrouw Van Loenhout-Van de Keybus onze nieuwe wijkmeesteres.

In 1965-1966 tellen we 196 leden, 5 zijn er dat jaar overleden. En ieder jaar komt juffrouw Staels met ons op een bestuursvergadering het winterprogramma regelen.

In 1965 neemt mevrouw Deckers-Van Dorst ontslag als bestuurslid en volgt mevrouw Cockx-Jacobs haar op. Onze jaarlijkse uitstappen volgen elkaar op en praktische lessen worden nog steeds gegeven. Jaarlijks wordt een Lourdesreis verloot. Einde 1967 neemt onze voorzitter mevrouw Bastianen-Adriaansen ontslag. Mevrouw De Backer-Adriaansen wordt voorzitter en mevrouw Vrints-Van de Keybus verantwoordelijke voor boer- en tuindersvrouwen. Voor de jonge gezinnen is het mevrouw Nelen-Ribbens, wijkmeesteressen: mevrouwen Balemans-Arnouts en Adriaansen-Van Ginderen. Op het afscheidsfeestje op 21 december werd onze voorzitter mevrouw Bastianen-Adriaansen letterlijk onder de bloemen begraven. Ze kreeg een mooie schaal aangeboden als aandenken aan de vele jaren trouwe medewerking.

Voor de algemene vergadering van 21 december 1969 had het bestuur geen moeite gespaard. Voortaan zal er van de algemene vergadering rond Kerstmis steeds een gezellig teerfeestje gemaakt worden. Het werd een succes met 80 aanwezigen rond de stemmige kersttafel. Onze nieuwe wijkmeesteres mevrouw Willemen-Van de Keybus pakte uit met een kerstverhaal, dat trouwens in het teken stond van “schuif een stoel bij”-actie. In 1969 noteren we het ontslag van mevrouw De Moor-Jacobs terwijl tijdens het werkjaar 1969-1970 ook onze proost E.H. De Keyser ontslag neemt en opgevolgd wordt als herder van onze parochie en proost van onze Gilde door E.H. Backx, die we daarvoor hartelijk danken.

Wij hebben dit jaar een toelage van 1.200 frank ontvangen van het gemeentebestuur; het is de eerste maal dat dit voorvalt en hopelijk niet de laatste. Er worden uitstappen ingericht voor gans het gezin. Mevrouw Brughmans-Konings heeft haar taak als wijkmeesteres overgedragen aan mevrouw Van Geel-Adriaansen. Op 14 december 1970 zijn er 80 leden op ons Kerstfeest. Eerwaarde Proost sprak ons over ‘Hoopvol Christendom’. Mevrouw Arnst-Beysens las een verslag voor over de Lourdesreis die zij had gewonnen en mevrouw Cockx-Jacobs zorgde voor de vrolijke noot met een zeer geslaagde kleine voordracht. Er werd een zwemcursus ingericht. Ook de cursus Beter bewegen oogstte veel bijval. Dit alles geeft ons lenigheid, gezondheid en plezier wat wij nog meer wensen voor onze moeders die meermaals zo overspannen zijn. In de laatste twee jaren mogen wij als wijkmeesteressen nog begroeten mevrouwen Boden-Brosens, Van Loon-Konings en Arnouts-Buyens terwijl ook 25 nieuwe leden toetraden.

U bemerkt: ons bestuur wordt aangevuld met jonge krachten om te werken in de toekomst.

Geachte feestvergadering, ziehier enkele grepen uit het leven van onze 50-jarige vereniging; waarbij ik U allen, beste gildenzusters, van de oudste tot de jongste, van harte gelukwens, met deze jubelviering. We danken de Heer van alle goed om het heil en de zegen die Hij langs en door de vereniging in de parochie heeft gebracht. Na een 'Deo Gratias' richten wij dan ook een oprecht woord van dank aan de centrale Boerinnenbond van Leuven die deze duurzame als heilzame actie van onze organisatie (die thans 214 leden telt) mogelijk gemaakt, gericht en doorgedreven heeft. Terecht mogen wij vandaag jubelen, in opgetogen stemming, op het 50-jarig bestaan. Doch wij mogen ons niet blind staren op de behaalde successen. Een jubelviering is geen einddoel, geen verpozing of rust op de behaalde lauweren. Want het is zoals juffrouw Staels eens in haar feestrede zegde: "De werking is bij een jubelviering niet ten einde. Het is gelijk een huis dat pas onder dak is, waarop de meiboom wordt gestoken en daarna gefeest maar waaraan nog verder zal moeten gewerkt worden eer het gans in orde en af is."

Wij wensen dat de Boerinnenbond verder moge voortleven en bloeien tot nieuwe 50 jaar. Want een volk kan lang leven en God is eeuwig; dat de leuze van de vereniging steeds waarheid blijven.

"Ja onder Godelieve's hoede; en eensgezind in zusterband
wedijvert onze bond voor 't goede:
voor Godsdienst, Haardstee, Vaderland"

*Germaine Antonissen-Van Dorst,
secretaresse
Wildert 18 april 1971*

Bewerking Rudi Smout

*High Tea van KVLV Wildert
in Kopje in 2018.
(Foto Gert en Gitte
Godrie-Martens.)*

U las De Spycker, nu mag u hem fietsen

Veel gebouwen en beelden in Essen komen in De Spycker aan bod. Wij verbonden ze met mekaar, u mag ze per fiets bezoeken.

We vertrekken aan het Heemhuis en rijden richting Hoek. Aan de Moerkantsebaan 139 zie je de B&B van Maria Herrijgers.

Langs Rouwmoer en Collegel aan komen we in de Huybergsebaan. Die rijden we in oostelijke richting helemaal door. Vervolgens nemen we de Mid-denstraat en de Sint-Jansstraat naar de bakkersmolen.

Schuin over de bakkersmolen van Frans Demedts nemen we het fietspad. Dan rijden we door De Vondert tot aan de kerk en de Lourdesgrot.

Terug de Sint-Jansstraat op. Dan de Beylestraat, het Rose Grononpad en de Zandstraat tot aan de Oude Baan.

B&B Moerkantsebaan. (foto: Rudi Smout)

Foto: Rudi Smout

Volg de Oude Baan - waar onze gewezen en onlangs overleden penningmeester Jan Michielssen bij Excelsior destijds de pannen van het dak speelde - richting Essen-centrum.

Aan Oude Baan 1 woonde vroeger Ferdy Nau-laerts.

Aan het einde van de Oude Baan naar rechts, de Beliestraat in. Op het Heuvelplein staat het beeld van 55 jaar carnaval.

Even verder, in de Essendonk, zie je de gevel van boomkwekerij Nelen.

Via Over d'Aa, Horendonk en Raaiberg komen we bij de Strontpaal, de habitat van de Witte Verdonck.

We rijden langs Raaiberg, Dondersteen, Heiblok, Essendonkbos, Nollekensstraat en Guido Gezellelaan naar de kapel van de Hondenberg.

Via Kloosterstraat, en Rodenbach komen we aan bij de Stationsstraat 62, huis van Corneel Smout, zoon van voormalig smid Rik Smout.

Aan Stationsstraat 136 het Volkshuis: de thuishaven van de 100-jarige Essense socialistische zuil en van harmonie “De Werker”.

Boomkwekerij Nelen.
Foto: Rudi Smout.

Via Kammenstraat Grenstraat en Hemelrijk komen we bij het monument naar aanleiding van 75 jaar bevrijding.

En zo is de cirkel rond.

Jan Suykerbuyk

WERKGROEPEN

De Heemkundige Kring telt vier werkgroepen, waar heel wat vrijwilligers in actief zijn.

Mocht u ook als vrijwilliger willen meewerken aan onze lokale geschiedenis, neem dan zeker geheel vrijblijvend contact op met de Heemkundige Kring. Een bestuurslid van de Heemkundige Kring of de verantwoordelijke van een van de werkgroepen zal u dan terug contacteren om verder af te spreken.

Verantwoordelijken werkgroep

- **De Spycker:** hoofdredacteur Guido Van den Broek;
- **Gerard Meeusenmuseum:** conservator Marlies Van Tichelen;
- **Archeologie:** bestuurslid Thomas Dekkers;
- **Genealogie:** voorzitter werkgroep Frank Wierckx.

De Heemkundige Kring

De Heemkundige Kring telt enkele enthousiaste werkgroepen. We staan even stil bij de werkgroep archeologie en de werkgroep genealogie.

Werkgroep Archeologie

De geschiedenis van Essen begint met onze schenking door Berner, ridder van Rijsbergen, aan de abdij van Tongerlo in 1156. Maar wat met de voorgaande periode?

Hoe zit het met bewoning binnen de grenzen van onze gemeente tijdens de prehistorie? De jager-verzamelaars die hier in het mesolithicum sporen van hun werktuigen achterlieten. Wie waren de eerste boeren die zich hier vestigden? Woonden er mensen tijdens de bronstijd? En wat met de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen?

Aan deze vragen (en zoveel andere) hoopt de werkgroep archeologie een bijdrage te leveren. Door actief metaaldetectoren te ondersteunen bijvoorbeeld. Of mensen die toevalsvondsten doen te helpen met determinatie. Daarnaast organiseert de werkgroep ook (bescheiden) onderzoek zoals C14-dateringen, booronderzoeken en dendrochronologische analyses. Jaarlijks trachten we tenslotte ook een stukje uit te brengen over het archeologisch verleden van de gemeente en wordt er een activiteit georganiseerd, met als voorlopig hoogtepunt een volledig gevuld weekend tijdens de archeologiedagen 2019.

Thomas Dekkers

Werkgroep genealogie

De werkgroep Genealogie van de Heemkundige Kring werd opgericht in 1987. In 2012 vierde de werkgroep haar 25-jarig bestaan met de uitgave van het boek 'Grenzeloze genealogie'.

De werkgroep werkte meer dan 80 stambomen uit, waarmee zowat alle 'oude' Essense en Kalmthoutse families in kaart werden gebracht.

Bestuursleden van de werkgroep: Frank Wlerckx (voorzitter), Ed Boeren, Jean Bastiaensen en Patrick Hoppenbrouwers.

Als je nieuwsgierig bent naar je (Essense) voorouders of als je niet verder komt met je stamboom- of voorouderonderzoek, dan kan je met de werkgroep contact opnemen. Met onze jarenlange ervaring in het uitpluizen van stambomen en het uitwerken van kwartierstaten zetten we je graag in de juiste richting.

Ook ervaren genealogen heten we graag welkom. Het onderzoek naar voorouders is immers nooit af.

Patrick Hoppenbrouwers

Contact met de werkgroep of interesse in het jubileumboek (uitgave 2012) :
 heemhuis@skynet.be

Wie heeft u al een Spycker cadeau gedaan?

De Spycker 2020 is stilaan in de uitverkoopfase beland. Wie dit uitstekend nummer nog wil aanschaffen kan best zo snel mogelijk een exemplaar bestellen tegen 20 euro. We willen ons nogmaals verontschuldigen bij al onze trouwe leden dat we na Pasen niet systematisch van deur tot deur zijn gegaan om de Spycker te slijten. Corona heeft daar een stokje voor gestoken, zoals u wellicht zult begrijpen.

Toch zijn we als redactie fier dat we nog ruim 600 exemplaren hebben verkocht, wat veel extra inspanningen heeft vereist en dat in digitale tijden. Zo staan we nog altijd in de top-10 inzake verkoop jaarboeken van de Heemkundige Kringen in Vlaanderen. Onze lezers zijn blijkbaar gehecht aan de formule die we als redactie toepassen, namelijk met onderwerpen voor 'Elck wat wils', zoals pure heemkunde, verenigingen, sport, genealogie, archeologie, bedrijven en bijzondere figuren uit Essen.

Ook het volgend nummer 2021 staat intussen op de rails en zal qua kwaliteit niet voor 2020 moeten onderdoen met artikelen over het leven van pater Louis Vercammen en Essen in Coronatijden, opgesteld door onze burgemeester. Ook dat zal u niet willen missen.

Om het jaarboek 2020 nog te bestellen kunt u overschrijven op de rekening BE28 0682 0126 4620 tegen 20 euro. U kan ook bij enkele dagbladhandelaren terecht (Essen Press, Romanneke, Brems) of bij het VVV of aan het Heemhuis elke woensdag tussen 10 en 12 uur.

Guy Van den Broek

Excelsior provinciaal kampioen tijdens WO II

De coronaperiode wordt vaak vergeleken met de wereldoorlog: binnenblijven, geen werk, geen ontspanning, gesloten grenzen, smokkelen...

Terwijl er nu geen voetbal is, werd er tijdens WO II wel gesjot. Getuige hiervan is het verhaal verteld door Roger Goosen tijdens een interview met Ivan Janssens op een cassette. Roger deed zijn relaas over een kampioenenmatch tegen Noorderwijk (Herentals)

Roger : Voetbal tijdens de oorlog, in mei 1942 speelde Excelsior Essen een belangrijke laatste match voor de provinciale titel tegen Noordstar (Noorderwijk).

Wij vertrokken 's morgens met de trein van 7 uur. Eén speler was er niet, Fons Kenis die had schrik dat ze de trein gingen bombarderen en ging niet mee. Afgevaardigde Sooi Guns had 11 kaartjes en iedereen die mee ging voetballen kreeg in de Essense statie zijn ticket.

Wij vertrokken dus met de trein naar Herentals, van daaruit gingen we te voet naar Noorderwijk. Dat was de afstand zoals van Essen door de Oude Baan naar Kalmthout.

Verbistje en Miel Meeusen hadden daags voordien een mossel-feest gehad, tijdens de oorlog hé. Maar beiden waren nog niet bekomen, ze gingen langs de weg in de berm zitten, Verbistje had altijd een koffertje bij en hij haalde er een kruik jenever uit. Hij trakterde Miel op een borrel en daar hield het niet mee op. Omdat ze echter 2 uur in de brandende zon gestapt hadden werden ze nog zieker en de mossels van gisteren kwamen er terug uit.

Na een tijdje lopen bleek dat men een zandpad vergat af te slagen voor de weg naar het voetbalveld.

Allez, de voetballers van Excelsior kwamen vermoeid aan en dan met tien man moeten voetballen.

Tijdens de eerste helft kwam Excelsior er niet aan te pas en bij Noordstar stond er een lange stevige aanvaller die zag dat de Essenaren deutskes waren en hij schoot de ene na de andere bal op goal. Maar Miel Meeusen stond als een politieagent in het doel en hij hield er elke bal uit.

De elfde man Tjen De Plakker kwam bekap met de halftime nog aan, hij was gekomen met de fiets vanuit Essen. Hij was zo moe dat hij in de tweede helft op het veld ging zitten en maaide zo af en toe een tegenstander onderuit.

Met de rust waren we steendoed en met een halve ploeg. Bert Van Dorst was er bij, maar Arjaan Van Dorst was opgepakt en zat in Duitsland. We zaten moedeloos op de bankjes, toch wel zonde dat we zo zwak waren.

Ineens kwam Colson, een vroegere keeper van Essen VV, de kleedkamer binnen en zei : “Komaan mannen jullie kunnen winnen er is nog geen ploeg die met 0-0 aan de rust stond hier verloren heeft.”

We begonnen met moed aan de tweede helft en konden de tegenstander wat houden en 10 minuten voor het einde van de match kreeg Louiske Brouwers ineens de bal vooraan op de voet en bal ging over de keeper binnen : 0-1.

De Essense supporters die met de camions waren gekomen juichten maar de fans van de thuisploeg lieten het niet hierbij, ze kropen onder de draad door en liepen op het plein. De voorzitter van Noordstar mengde zich ertussen en joeg zijn supporters van het veld.

Twee minuten voor het einde, Bert Van Dorst liep zijn tegenstanders met de bal voorbij en hij schoot de bal in doel 0-2. Toen was het hek helemaal van de dam.

Die mannen centeren en gingen door en sjotten op goal en Beer Kriezels (Bert Joosen) kopte met de hulp van zijn handen de bal weg. Penalty! Maar keeper Miel Meeusen was een linkse en hij ging niet in het midden van zijn goal staan en die goede Noordstarvoetballer zag het grote gat en trapte.... de Meeuw dook met zijn linker de bal eruit. En Excelsior was provinciaal kampioen.

Gevolg een groot feest in Antwerpen. ‘s Anderendaags was er geen ene gaan werken, de Lefte niet, Sooi De Winter niet en allemaal bij de Meeuw rond de biljart en maar zingen “Ouwe taaie...”.

De gazet lag open op de biljart met in het groot ‘Essen kampioen’.

Dan was een tijd, we waren jong...

Met dank aan Ivan Janssens

Roger Van Ginderen

Excelsior Essen - Berchem 1-6.

Boven v.l.n.r.: Sus Suykerbuyk, Louis Brant, Marcel Donkers, Gerard Van Pul, Martin van Agtmael, Swa Lodewijckx, René Nelen, Marcel De Mayer, trainer Mariën, Jef Van Nijnatten. Onder v.l.n.r.: Jan Van Loon, Albert Cools, André Van Den Buijs, Jos Kamerling, Leon Broos, Gustave De Roover en klein ventje Jan Kamerling.

(Foto Stan Van den Buijs)

Geen datum.

Pastoor Frans Van Thillo

Frans Van Thillo op Hoek in 1958.

Foto: Betty Bennebroek

Van Thillo werd geboren op 9 juli 1932 te Hoek, wijding op 31 augustus 1958, onderpastoor OLV-Maria-ter-Heide 13 september 1958, vanaf 1965 reserve-aalmoezenier 18de artillerie, vanaf 1975 ook pastoor kliniek De Mik pastoor Maria-ter-Heide vanaf 27 maart 1983, vanaf 2 februari 1997 deken Brasschaat. In 2018 vierde E.H. Van Thillo dat hij al 60 jaar lang onderpastoor en pastoor was in Maria-ter-Heide.

Rudi Smout

Hoe een olifant in Essen belandde.

Na de bevrijding werd Antwerpen en omgeving bestookt met V-bommen. De dieren van de Zoo werden uit voorzorg in veiligheid gebracht. Zo belandde een olifant in Essen. De familie van Groningen van de Capsulefabriek gaven deze kolos enkele dagen onderdak op hun terrein aan de Oude Baan vlakbij de Kalmthoutsesteenweg. Deze foto werd trouwens opgenomen in het boek van Peter Serrien: *Elke dag angst – De terreur van de V-bommen in België (1944-1945)*.

Rudi Smout

Foto: Thomas van Groningen

**Drukwerk aan
verlaagd tarief**

PB-PP | B-30355
BELGIE(N) - BELGIQUE

Afzender:

Koninklijke Heemkundige Kring Essen vzw
Moerkantsebaan 48 -2910 Essen

Afgiftekantoor:

2910 Essen 1
P 706 392

Bestemming:

Het Spyckertje **halfjaarlijks tijdschrift** van de Heemkundige Kring Essen vzw

VU.: *Koninklijke Heemkundige Kring Essen vzw, Heemhuis, Moerkantsebaan 48, 2910 Essen*